

**Zápis z jednání Výboru pro spolupráci se samosprávami
dne 25. února 2016**

Jednání se uskutečnilo ve čtvrtek 25. února 2016 (10:00 – 14:00 hod.) v zasedací místnosti č. 140 budovy Úřadu vlády ČR (adresa: Strakova akademie, nábřeží Edvarda Beneše 4, Praha 1).

Přítomní členové Rady: Jan Balog (předseda), Bc. Stanislav Daniel, Božena Filová, Bc. Martina Horváthová, Zuzana Jochmannová, PhDr. Renáta Köttnerová, Mgr. František Nestával, Ivona Parčiová, Mgr. Anna Pechová, Čeněk Růžicka, Mgr. Jitka Modlitbová (v zastoupení Mgr. Lindy Sokačové), Ing. Radka Soukupová, RNDr. Jan Uxa, Mgr. Pavel Vaculík, Ing. Bc. Miroslav Veselý, Mgr. Gabriela Vlčková.

Hosté: Ing. Bc. Petr Bannert, Ph.D. (MŠMT), Mgr. Michaela Černínová (Kancelář VOP), Bc. Michal Ďord' (Výbor pro práva dítěte Rady vlády ČR pro lidská práva), Mgr. Hynek Kalvoda, Mgr. Eva Nehudková (Kancelář VOP), Mgr. Kateřina Šlesingerová (MPSV).

Omluvení členové: Bc. Lenka Balogová, Dana Hrušková, Mgr. Jan Kudry, Ph.D., Jan Kudry, Bc. Štefan Lukáč, Mgr. Miroslava Sobková, Mgr. Daniel Vrána.

Úřad vlády ČR: Bc. Jiří Svěrák (tajemník výboru), Mgr. Zdeněk Doubravský, Mgr. Jan Kozubík, Martin Martínek, M.A.

1. Úvod a schválení programu

Předseda výboru Ján Balog přivítal přítomné členy a hosty na prvním jednání Výboru pro spolupráci se samosprávami v roce 2016. Výbor je stálým orgánem Rady vlády pro záležitosti romské menšiny. Dotázal se přítomných, zda jsou seznámeni s programem a zdůraznil vymezený čas pro jednání. Následně potvrdil usnášeníschopnost výboru. V úvodu jednání rovněž upozornil přítomné na nahrávání audio záznamu pro účely vyhotovení zápisu ze zasedání. Poté vyzval přizvané hosty, aby se představili. Návrh programu jednání byl upraven na základě podnětu doktorky R. Köttnerové, která požádala výbor, aby bylo na aktuálním zasedání otevřeno téma transformace a sjednocení péče o ohrožené děti pod jeden resort, současně členové výboru odsouhlasili přítomnost hostů.

Zahájení:

Přítomno	Celkový počet	Usnášeníschopnost
16	22	ANO

Program jednání má následující body:

1) Úvod a schválení programu;

2) Transformace a sjednocení péče o ohrožené děti, memorandum o sjednocení péče o ohrožené děti;

- představení podnětu Rady vlády ČR pro lidská práva ke sjednocení služeb pro ohrožené děti a k úpravě podmínek pro poskytování pobytových služeb těmto dětem (**Bc. Michal Ďord'**, Výbor pro práva dítěte Rady vlády ČR pro lidská práva)

- **Mgr. Kateřina Šlesingerová**, ředitelka Odboru ochrany práv dětí MPSV

- **Ing. Bc. Petr Bannert, Ph.D.**, ředitel Odboru středního a vyššího odborného vzdělávání a institucionální výchovy MŠMT

3) Obecně závazné vyhlášky regulující oblast veřejného pořádku s dopadem na sociálně vyloučené a romské lokality;

- příspěvek zástupce Ministerstva vnitra - výkon dozoru nad právními akty měst a obcí prováděnými v samostatné působnosti, proces posuzování zákonnosti vydaných vyhlášek, metodická úloha MV při přípravě těchto aktů, místní šetření ve městech Litvínov a Varnsdorf

- postoj MV k zákazu sezení na stavebních částech a zařízeních, která k takovému účelu nejsou určena (Ing. Bc. Miroslav Veselý)

- „Narušuje sezení mimo lavičku veřejný pořádek?“ (Mgr. Michaela Černínová, Mgr. Eva Nehudková, Kancelář veřejného ochránce práv);

4) Informace o dotačních programech Úřadu vlády ČR a Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy ve vztahu k integraci romské menšiny v roce 2016;

- Úřad vlády ČR: Podpora koordinátorů pro romské záležitosti; Podpora terénní práce; Prevence sociálního vyloučení a komunitní práce

- MŠMT: Podpora integrace romské komunity; Podpora sociálně znevýhodněných romských žáků středních a studentů vyšších odborných škol; Informace o dotačním programu k financování školních obědů sociálně znevýhodněným dětem;

5) Strategie boje proti sociálnímu vyloučení na období 2016 - 2020;

6) Informace o přípravě metodiky vyhodnocení a monitoringu Strategie romské integrace do roku 2020;

7) Různé/Závěr.

Hlasování o programu a přítomnosti hostů:

ANO	NE	ZDRŽEL SE
16	0	0

2. Transformace a sjednocení péče o ohrožené děti, memorandum o sjednocení péče o ohrožené děti

J. Balog předal slovo R. Köttnerové, která uvedla důvody předložení požadavku na zařazení tohoto tématu do programu jednání. Poukázala na roztržitý systém péče o ohrožené děti v současnosti. V posledních letech se rovněž sociální pracovníci v terénu potýkají s problémem při zajištění bydlení pro vícečetné romské rodiny s dětmi. Dále upozornila, že romské děti mají z důvodu předsudků výrazně nižší šanci na osvojení či pěstounskou péči. R. Köttnerová vyzvala Bc. Michala Ďorďe z Výboru pro práva dítěte Rady vlády ČR pro lidská práva, aby toto téma představil podrobněji.

M. Ďord uvedl, že podnět týkající se sjednocení služeb pro ohrožené děti a úpravy podmínek pro poskytování pobytových služeb těmto dětem, vyšel z iniciativy Výboru pro práva dítěte Rady vlády ČR pro lidská práva. Podnět schválený Výborem pro práva dítěte a poté Radou vlády ČR pro lidská práva prošel připomínkovým řízením a nyní je připraven na jednání vlády - navrhuje omezení možnosti umisťování dětí do sedmi let věku do ústavní péče, a to s postupným stanovováním věkové hranice jednoho roku, tří a sedmi let věku pro umístění do zařízení kolektivní péče v přechodném období nejvýše 6 let od platnosti zákona. Systém dnes disponuje s částkou kolem 8,2 miliard korun, z čehož je investována více než polovina (cca 52%) na poskytování pobytové (ústavní) péče, respektive na řešení následků, kterým mohlo být ve značné části případů předejito. Jen 10% peněžních prostředků je určeno na preventivní služby pro ohrožené rodiny s dětmi. Necelých 30% prostředků šlo na zajištění pěstounské péče. Příčinou současného stavu je absence zákona o sociálním bydlení nebo roztržitě plánování služeb pod třemi ministerstvy (MPSV, MŠMT a MZ). Ministerstvo zdravotnictví má ve své působnosti např. zařízení pro děti do 3 let věku, přestože značná část dětí je umisťována do tzv. kojeneckých ústavů ze sociálních důvodů.

K. Šlesingerová připomněla, že MPSV je odpovědné za systém ochrany práv dětí a zároveň je nositelem klíčového dokumentu, který se této oblasti týká, a to je Národní strategie ochrany a práv dětí, která byla schválena vládou v roce 2012. Strategie reagovala na dlouhodobě kritizované problémy fungování systému. MPSV si uvědomuje, že pomoc dětem bude nutné poskytovat ve spolupráci odborníků mnoha profesí a že potřeby dětí jsou komplexní, tudíž nelze na ně nikdy reagovat z pozice jedné profese. Národní strategie má 18 opatření. Některá opatření se týkají hodnotového a přístupového nastavení systému. Vychází důsledně z Úmluvy o právech dítěte. Součástí opatření je také dostupnost služeb pro děti a jejich rodiče, posílení prevence, prevence chudoby, vyrovnání příležitostí pro děti a mladé lidi ze znevýhodněného prostředí, ale i náhradní rodinná péče a její rozvoj, podpora alternativních forem péče a směřování k omezení velkokapacitních ústavních řízení. Dále se jedná o opatření se vztahem k legislativě, financování, systémovému řízení, kontroly kvality práce, monitoringu a statistickému sledování. Strategie měla pro léta 2012 - 2015 národní akční plán, který dále rozváděl opatření do úkolů pro jednotlivé resorty. Nedařilo se však pokročit v úkolech, jež vyžadovaly spolupráci a souhlas více resortů. Nesplněná opatření budou implementována do návazného akčního plánu, který by se měl vztahovat na další období. Jednání, která směřují k navázání spolupráce s klíčovými resorty, probíhají na úrovni ministrů a náměstků ministrů, kteří považují za důležité, aby záměry ve sjednocení péče byly projednány s kraji jakožto hlavními zřizovateli ústavních zařízení.

P. Bennert vyjádřil za ministerstvo školství podporu sjednocení péče z pohledu legislativního a finančního. Dále zmínil, že MŠMT má záměr koncepce řízení a rozvoje školských zařízení, které spadají do působnosti resortu. Koncepce je určena na období 2014 až 2020. První směr představuje vytvoření moderního, efektivního a dostupného systému s důrazem na kvalitu a profesionalitu poskytované péče. Ve druhém směru chce MŠMT dosáhnout posilování zejména ambulantních služeb, střediskové výchovné péče a podpory návratu dětí do rodin a zlepšení komunikace mezi participujícími subjekty.

J. Balog otevřel k tématu diskuzi.

R. Köttnerová uvedla, že se toto téma má projednávat na Asociaci krajů ČR, přičemž jejich poslední rada byla před čtyřmi měsíci. Není jisté, zda bylo téma projednáno.

K. Šlesingerová poznamenala, že data o počtu romských dětí v náhradních formách péče nejsou sledována. Poukázala na absenci kritérií, podle nichž by měl být etnický původ sledován. V současnosti realizuje MPSV ve spolupráci s kraji projekt, který by měl vést k podpoře náhradní rodinné péče.

R. Soukupová se obrátila na pana Ďorďe, aby upřesnil v jakém smyslu je návrh o sjednocení kontroverzní a jak se k návrhu staví Asociace krajů ČR.

M. Ďorď uvedl, že ředitelé ústavních zařízení mají obavy z transformace a přeřazení jejich zařízení pod MPSV, protože by mohlo dojít k degradaci jejich profese, dále by mohlo podle jejich názoru dojít ke snižování personálních kapacit, nejisté budoucnosti zařízení a budov patřících krajům.

K. Šlesingerová dodala, že MPSV chce udržet kvalitu služeb péče o děti, ať už v odborné, pedagogické nebo psychologické oblasti v jakémkoliv režimu.

P. Bennert uvedl, že MŠMT usiluje o sjednocení zejména v oblasti legislativní a finanční. Je třeba předložit návrh a nový systém představit krajům.

R. Köttnerová vznesla dotaz, kdy dojde k jednání mezi zástupci relevantních resortů a Asociací krajů.

K. Šlesingerová uvedla, že se nedaří sladit společný termín všech tří ministrů se všemi hejtmany krajů.

Č. Ružička vznesl dotaz, která osoba sjednává schůzku ministrů a hejtmánů, také zdůraznil nutnost shromažďování dat o zastoupení romských dětí v ústavní péči.

K. Šlesingerová reagovala, že neexistují žádná kritéria k určení původu dítěte. Vyzvala ostatní přítomné o podnět, který by tyto kritéria přiblížil.

R. Köttnerová poukázala na tabulku vývojové řady počtu (podílu) romských dětí v ústavní výchově (cca 24%) zpracované ústavem zdravotnictví. Nevidí žádné překážky ve sběru těchto dat.

S. Daniel uvedl, že na poslední poradě sociální komise Asociace krajů ČR se otázka sjednocení péče o ohrožené děti pod jeden resort neřešila. Bude tedy aktuální informaci na Asociaci krajů ČR řešit.

J. Balog zdůraznil, že vyjadřovat se k tomuto bodu má pouze Rada vlády pro záležitosti romské menšiny.

M. Martínek dodal, že výsledek Rady vlády pro záležitosti romské menšiny bude k dispozici 23. března. Navrhuje hlasování per rollam.

P. Vaculík podpořil požadavek na sběr etnických dat. Krajští koordinátoři však mají pravidelně problémy tyto údaje od partnerů v regionech získat.

P. Bennert dodal, že šetření bylo realizováno Českou školní inspekcí dle Gabalovy definice, která má konkrétní kritéria, podle nichž ředitelé škol hodnotili. Avšak sběr dat z hlediska etnicity není dle současné legislativy možný.

R. Soukupová uvedla, že s ohledem na současný stav je sběr etnických dat velmi důležitý. Nabídla MPSV spolupráci při nastavování možných nástrojů sledování etnicity.

M. Ďord uvedl, že Výbor pro práva dítěte Rady vlády ČR pro lidská práva prosadil u České školní inspekce vyšetření vzdělávání dětí v ústavní a ochranné výchově do hlavního plánu činností na školní rok 2015 až 2016. Byl připraven metodický materiál, který je zaměřen na různé kategorie, v rámci přípravy bylo doporučeno rovněž kritérium etnicity. Není jisté, zda ve finální podobě dokumentu byl tento požadavek zohledněn. Pokud tuto činnost Česká školní inspekce zařadila do svého plánu, informace k počtu romských dětí v ústavních zařízeních pod MŠMT by měla být k dispozici.

B. Fialová uvedla, že pokud instituce nemá zájem o sběr těchto dat, neeviduje se ve škole žádné romské dítě.

S. Daniel dodal, že sběr dat v rámci LMP u romských dětí vznikl na základě rozsudku D.H. a ostatní versus ČR. V prvním roce Česká školní inspekce přistoupila na zjišťování počtu dětí jen v bývalých zvláštních školách, školách praktických popř. speciálních školách. Až poté inspekce začala provádět šetření celoplošně. Pokud škola neeviduje žádné romské dítě, Česká školní inspekce v ní následně provede šetření.

J. Balog představil návrh usnesení.

**Usnesení č. 01/2016
Výboru pro spolupráci se samosprávami
ze dne 25. února 2016
k bodu č. 2**

Výbor vítá zpracování Podnětu Rady vlády České republiky pro lidská práva ke sjednocení služeb pro ohrožené děti a k úpravě podmínek pro poskytování pobytových služeb těmto dětem.

Hlasování k podnětu Rady vlády ČR pro lidská práva:

ANO	NE	ZDRŽEL SE
14	0	2

3. Obecně závazné vyhlášky regulující oblast veřejného pořádku s dopadem na sociálně vyloučené a romské lokality

J. Svěrák sdělil přítomným, že veřejná ochránkyně práv podala dne 18. prosince 2015 Ústavnímu soudu dva podněty týkající se měst Varnsdorf a Litvínov, která přijala obecně závaznou vyhlášku, jež upravuje zabezpečení veřejného pořádku a v některých ustanoveních zakazuje sedět na palisádách, schodištích či trávnících. Tato vyhláška se netýká pouze těchto dvou měst, ale řady dalších samospráv zejména v severních Čechách. Je důvodné podezření, že vyhlášky jsou

zacílené na romské a sociálně vyloučené obyvatele. Z právního hlediska může docházet k rozporu s antidiskriminačním zákonem. Výbor by měl být seznámen se skutečností, zda má obec zákonné oprávnění zakázat lidem sedět na veřejném prostranství. MV by mělo objasnit konkrétní důvody, proč neshledalo problémy v tomto nastavení vyhlášek.

M. Veselý v úvodu představil kontrolní a konzultační činnost MV v případě obecně závazných vyhlášek měst a obcí. Ročně MV posuzuje kolem 5 až 10 tisíc obecně závazných vyhlášek. Rozsah výkonu dozoru MV v oblasti regulace je především: veřejný pořádek, místní poplatky, nakládání s odpady, daně z nemovitostí, požární ochrana, provozování loterií apod. Obce jsou zmocněny k regulaci veřejného pořádku. Zdůraznil, že MV není vůči obcím nadřízený orgán. Předmětem posuzování jsou právní předpisy obcí a jejich soulad se zákonem. Rozsah posuzování je tedy omezen na abstraktní kontrolu zákonnosti. V současné době se aplikuje test čtyř kroků, přičemž se zkoumá, zda má obec pravomoc vydávat obecně závazné vyhlášky, zda se pohybuje v zákonem vymezené věcné působnosti, zda obec nezneužila svěřenou působnost a v závěru hledisko nerozumnosti. Čl. 101 Ústavy ČR obsahuje, že obec je samostatně spravována zastupitelstvem. MV je pouze dozorový a metodický orgán. MV respektuje názor obcí, že posedávání většího počtu osob na stavebních prvcích či dokonce chodnících může být za určitých podmínek předpokladem k narušování veřejného pořádku. Veškerá regulace uplatňovaná obcemi znamená zásah do práv občanů (viz příloha č. 1).

J. Balog vyzval k vyjádření zástupkyně Kanceláře veřejného ochránce práv.

M. Černínová sdělila přítomným důvody podání podnětů Ústavnímu soudu. Města označují za škodlivou činnost prosté sezení na palisádách, schodištích či trávnících - tuto činnost zakazují vyhlášky plošně v celém městě. Samosprávy se tímto způsobem údajně snaží reagovat na problémy v okolí heren, kde se v nočních hodinách shromažďují, hlučí, pijí alkohol a pobírají návykové látky. Veřejná ochránkyně práv neregistruje důvod, proč by mělo být špatné např. sednout si na zídku se záměrem si oddychnout. Aplikace této vyhlášky může tuto běžnou činnost kriminalizovat. Městská policie si bude moct svévolně vybírat, koho napomene nebo dokonce pokutuje (viz příloha č. 2).

R. Köttnerová upozornila, že ve většině obecně závazných vyhlášek je uvedeno „v některých veřejných prostorech“, což by mělo znamenat platnost pouze v určených místech.

M. Černínová reagovala, že tyto obecně závazné vyhlášky regulují i konzumaci alkoholu a vynášení vlastních předmětů k rekreaci, což platí pouze ve vyhraněných místech. Zákaz sezení na palisádách, schodištích či trávnících je v těchto dvou případech celoplošný.

M. Veselý dodal, že obec vymezuje, které činnosti považuje za schopné narušit veřejný pořádek. Pokud obec přesně nevymezí platnost obecně závazné vyhlášky, je dána územní platnost v celé obci.

J. Svěrák uvedl, že v první fázi MV provádí abstraktní kontrolu zákonnosti, v druhé fázi provádí hlubší kontrolu a místní šetření. Upozornil na současnou praxi měst a obcí, kdy nechávají z romských a sociálně vyloučených lokalit systematicky odstraňovat zařízení, která jsou svou povahou určena k sezení. Bylo by proto vhodné místní šetření provádět s ohledem na rozmístění a počet laviček a dalších zařízení určených k sezení v historickém kontextu.

M. Veselý uvedl, že toto by již přesahovalo abstraktní rámec kontroly zákonnosti. Obce však v 99 % případech po vyzvání MV sjednají v obecně závazné vyhlášce nápravu. Dále MV realizuje projekty, ve kterých si vyžadují od obcí obecně závazné vyhlášky od daného období zpětně. Vyjádřil souhlas s otevřením obecně závazných vyhlášek v případě judikátu Ústavního soudu, který by současný postup některých měst a obcí napadl.

Č. Růžička namítl, že v tomto případě záleží na zastupitelích obcí, do jaké míry budou trvat na přísnosti městských strážníků ohledně platnosti zákazu sezení na palisádách. Vzněl dotaz, zda obecně závazná vyhláška platí na schodiště, která jsou součástí bytových domů.

M. Černínová reagovala na p. Růžičku s tím, že existuje několik názorů na definici veřejného prostranství a není jisté, zda aplikace této veřejně obecně závazné vyhlášky dopadá na schodiště u bytových domů. V Litvínově kvůli tomuto sezení na schodištích policie udělovala pokuty.

Č. Růžička prohlásil, že by metodika uplatňování veřejně obecné vyhlášky měla být více rozpracována, protože averze proti romské menšině existuje a to vede k velkému množství možností zneužití.

M. Veselý odvětil, že bude tlumočit kolegům z bezpečnostní politiky požadavek k propracování metodiky ohledně činnosti obecní policie při řešení místních záležitostí veřejného pořádku. Nicméně zdůraznil, že negativní vlivy se mohou projevit u zastupitelů samosprávy nebo jednotlivých obecních strážníků. Přestupkem se rozumí jednání, které je svou podstatou schopné narušit veřejný pořádek nebo ohrozit zájmy ostatních občanů. Je otázkou, zda je naplněn obsah přestupku sednutím na schodiště. Pokud je občan zdravotně handicapovaný, je nutné se bránit na přestupkové komisy, nicméně zaplacením pokuty se bere občanovo přiznání ke spáchání přestupku.

Č. Růžička namítl, že metodika pro spáchání přestupku nebude mít velký účinek, ale občané se o ni budou moci opřít, pokud obecní policie nebude jednat v souladu s veřejně závaznou vyhláškou.

J. Svěrák poukázal opět na schodiště u vchodu do bytového domu. Je těžké definovat, do jaké míry dochází k popření účelu dané stavební části, pokud na něm stojí větší množství lidí. Vyplývá tedy úvaha, zda mohou lidé na schodišti sedět.

M. Veselý uvedl, že je schodiště součástí domu. V této záležitosti by jistě pomohl judikát soudu.

M. Černínová namítla, že veřejné prostranství je často v soukromém vlastnictví a není nutné tuto záležitost řešit soudní cestou. Na základě podnětu MV by samosprávy uposlechly a v obecně závazné vyhlášce sjednaly nápravu.

M. Veselý slíbil, že se pokusí všechny podané podněty a myšlenky zanést do metodiky v problematice veřejného pořádku a činnosti obecní policie.

Č. Růžička poukázal na skutečnost, že z důvodu chybějících laviček před bytovými jednotkami v sociálně vyloučených lokalitách občané hledají místo pro odpočinek na trávnících, palisádách či schodištích. Bylo by vhodné tento problém řešit ve spolupráci s romskými terénními specialisty.

J. Balog odvětil, že vzhledem k situaci v Českých Budějovicích, kde je velmi málo možností lidí k odpočinku, se touto problematikou zabývá Výbor pro spolupráci se samosprávami.

I. Parčiová se vyslovila pro co nejmenší omezování lidí, kteří sedí či se sdružují na veřejném prostranství, protože tím tvoří atmosféru města. V městských parcích je mnoho laviček, ale nejsou občany užívány z důvodu seskupování mládeže za účelem požívání alkoholu a drog, právě této skutečnosti by se měla věnovat větší pozornost ze strany představitelů obce a městské policie.

R. Köttnerová uvedla, že se má sejít se styčnými důstojníky pro národnostní menšiny jednotlivých krajů. V sociálně vyloučených lokalitách jsou speciálně školení policisté pro práci s národnostními menšinami. Bylo by na místě přenést zkušenosti těchto specialistů na Policii ČR.

E. Nehudková uvedla, že zpráva veřejné ochránkyně práv šetření šetření, která je veřejně dostupná obsahuje argumentaci k diskriminaci.

R. Soukupová dodala, že považuje za irelevantní posuzovat, zda je 60 cm sokl lavičkou či nikoliv. MV by se spíše soustředilo na to, zda chování ve veřejném prostoru někoho obtěžuje. Zmínila i výhrady k využívání veřejného prostoru, které se v současnosti objevují v souvislosti s přípravou zákona o sociálním bydlení, ve kterém se uvažuje, že se část soukromých bytů věnuje do režimu sociálního bydlení. Vlastníci soukromých bytů se velmi obávají rušivých projevů. Důvodem obav je neexistence normy, která by definovala co je a není správné.

Č. Růžička zastává názor, že represe cílí na romskou menšinu.

M. Veselý dodal, že získané informace se bude snažit MV přenášet do normotvorby obcí.

J. Balog odmítl, aby byla přijímána represivní opatření vůči romské menšině a sociálně vyloučeným osobám. Poté ukončil diskusi.

Tento bod programu neobsahoval návrh usnesení.

4. Informace o dotačních programech Úřadu vlády ČR a Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy ve vztahu k integraci romské menšiny v roce 2016

J. Svěrák uvedl, že Úřad vlády ČR poskytuje dotace na podporu romské integrace a prevenci sociálního vyloučení ze tří programů. Jsou to dotační programy Podpora koordinátorů pro romské záležitosti, Prevence sociálního vyloučení a komunitní práce a Podpora terénní práce. Podmínky pro poskytování prostředků z těchto dotačních programů je upraveny směrnicí vedoucího Úřadu vlády ČR o poskytování neinvestičních dotací na podporu programu v oblasti lidských práv. V souladu s tímto předpisem Rada vlády pro záležitosti romské menšiny 30. června 2015 schválila zaměření všech těchto dotačních programů. Dotační řízení bylo vyhlášeno 31. července 2015, což byl nejzazší termín, který směrnice stanovuje. Žádosti o dotaci mohli žadatelé zasílat na adresu Úřadu vlády ČR do 30. září 2015. O dotaci v rámci DP **Podpora koordinátorů pro romské záležitosti** mohou žádat pouze kraje, a to na zabezpečení pozice koordinátora pro romské záležitosti a jeho potřeb. Krajům vyplývá povinnost zřídit tuto pozici ze zákona o krajích (zákon č. 129/2000 Sb.). Všechny 13 projektových žádostí Úřad vlády ČR obdržel v termínu. Celkový požadavek krajů na finanční prostředky z programu byl 5.419.020 Kč. **Komise pro hodnocení projektů navrhla podpořit všech 13 krajů v celkové výši 5.235.520 Kč.**

M. Martínek k DP **Terénní práce** uvedl, že účelem dotačního programu je podpořit obce v zaměstnávání terénního pracovníka nebo terénního sociálního pracovníka pracujícího s romskou menšinou, kterého zaměstnává přímo obec nebo příspěvková organizace obce. Příjemci dotací jsou obce. Program je nastaven tak, aby podporu ze státu získaly především obce, které usilují o zlepšení integrace Romů a současně mají problémy, které nezvládají samy řešit, což bývá pravidlem u malých obcí. Celkem bylo pro rok 2016 podáno 52 žádostí. Celkový požadavek na finanční prostředky z programu byl 13.638.462,43 Kč. Celkem bylo navrženo k podpoře 42 žádostí v celkové výši podpory 9.650.303 Kč. Jedna z obcí (Obrnice) navržených k podpoře po zasedání Komise odstoupila. **Celkem je tedy po zaslání dodatků navrženo k podpoře 41 žádostí v celkové výši 9.196.122 Kč.**

V rámci DP **Prevence sociálního vyloučení a komunitní práce** byly podporovány projekty využívající principy komunitní práce v romských komunitách/lokalitách a projekty, které svými aktivitami doplňují sociální programy a sociální služby, u nichž žadatel prokáže analýzou cílové skupiny, že jsou potřebné a vedou k prevenci sociálního vyloučení nebo přispívají ke zlepšení situace obyvatel romských lokalit. Žádat o dotaci mohou pouze neziskové organizace. Celkem bylo podáno 63 žádostí. Celkový požadavek na finanční prostředky z programu je 32.809.160 Kč. Celkem bylo navrženo k podpoře 29 žádostí v celkové výši podpory 12.304.420 Kč. Jedna z organizací navržených k podpoře po zasedání Komise odstoupila. **V současnosti je tedy navrženo k podpoře 28 žádostí v celkové výši 11.950.420 Kč.**

A. Pechová informovala Radu o programu na **Podporu integrace romské komunity** a programu **Podpora sociálně znevýhodněných romských žáků středních škol a studentů vyšších odborných škol a konzervatoří**, na něž je celkově alokováno 19.800.000 Kč. V oblasti podpory sociálně znevýhodněných žáků byla uvolněna částka na první pololetí leden – červen 2016 ve výši 3.800.000 Kč. Počet podpořených žáků a studentů je 688, podpořeno bylo 134 škol. Podporu získaly všechny projektové žádosti, které MŠMT obdrželo. DP na Podporu integrace romské komunity má alokovanou částku 12.000.000 Kč, vyčerpáno bylo 7.000.000 Kč. MŠMT obdrželo 77 žádostí, 43 žádostí bylo vyřazeno. Druhé kolo dotačního řízení bylo vyhlášeno 9. února 2016, ukončení podávání žádostí bylo 4. března 2016, do konce března budou žádosti vyhodnoceny. Dotační řízení vyhlásilo MŠMT ke konci roku 2015 u nového programu pro nestátní neziskové organizace k podpoře školního stravování žáků základních škol na rok 2016. Tento program je financovaný ze státního rozpočtu, jedná se celkem o 30.000.000 Kč. Do výběrového řízení se přihlásili pouze tři organizace, které MŠMT podpořilo.

R. Köttnerová uvedla, že se do programu podpory stravného žáků základních škol přihlásily pouze tři organizace z důvodu podmínky působnosti organizace ve dvou a více krajích, což z velké míry organizace nesplňují. Dále upozornila na značný bodový rozptyl v hodnocení u programu MŠMT na podporu integrace romské menšiny.

M. Martínek požádal R. Köttnerovou, aby problémové hodnocení ze strany krajských koordinátorů projednala na zasedání Pracovní skupiny krajských koordinátorů.

J. Svěrák uvedl, že MŠMT by mělo přihlížet k načasování dotačního řízení. Ze strany krajských koordinátorů dorazila zpráva, že hodnocení bylo vázáno na období vánoční dovolené, což má na kvalitu hodnocení negativní vliv.

R. Köttnerová prohlásila, že hlavním problémem v hodnocení byla neúplná účast krajských koordinátorů v hodnotícím procesu. Ze 14 koordinátorů se zapojilo pouze 8.

A. Pechová namítla, že krajské koordinátory nelze nutit do pozice hodnotitelů, záleží na jejich uvážení a ochotě se vyjádřit k dotačním projektům v rámci hodnocení.

B. Filová dodala, že by bylo vhodné zapojení všech krajských koordinátorů k hodnocení dotačních projektů.

R. Soukupová dodala, že by otázka hodnocení projektových žádostí měla být promítnuta do podmínek dotačního programu Podpora koordinátorů pro romské záležitosti.

M. Martínek podpořil návrh na úpravu podmínek v dotačních programech.

Tento bod programu neobsahoval návrh usnesení.

5. Strategie boje proti sociálnímu vyloučení na období 2016 - 2020

Podle R. Soukupové má ASZ od začátku roku 2016 novou organizační strukturu. Z původních dvou oddělení bylo vytvořeno celkem šest oddělení - jedno se věnuje výzkumu a základním strategiím. Vláda v nedávné době schválila Strategii boje proti sociálnímu vyloučení na období 2016 – 2020. Strategie vznikala ve spolupráci s jednotlivými resorty. Předpokládá se, že do června 2016 bude předložen akční plán. Poté předala slovo R. Matouškovi z oddělení výzkumu a komunikace, který strategii podrobněji představil.

R. Matoušek popsal základní parametry strategie, ve které je kladem větší důraz na dosažené výsledky (změny), než na samotné procesy. Strategie je východiskem pro monitoring zavedených opatření a jejich evaluaci z hlediska účinnosti a je členěna do sedmi oblastí. První oblastí představuje koncepční řešení sociálního vyloučení, následuje bezpečnost, bydlení, dluhy, podpora sociálních služeb, vzdělávání, zaměstnanost a zdraví. Cílem v oblasti koncepčního řešení sociálního vyloučení je dosažení lepšího poznání jevů a nalezení inovovaného způsobu zrychleného monitoringu sociálního vyloučení.

R. Soukupová dodala, že tzv. Gabalova mapa není stabilní, protože sociální vyloučení se stává dynamickým procesem. Gabalova mapa je statická zpráva, která situaci monitoruje jednou za 8 let. Ideálně by se měla data o počtu sociálně vyloučených lokalitách či osob mapovat jednou ročně.

R. Matoušek uvedl, že místa v současné době označovaná jako sociálně vyloučená lokalita by se neměla nijak odlišovat svou bezpečnostní situací. Měly by se zlepšit podmínky bydlení a soužití v sousedství s obyvateli, kteří nežijí v sociálně vyloučené lokalitě a zvýšení přístupnosti k právním službám. V oblasti bydlení je snahou eliminovat bytovou nouzi osob v sociálně vyloučených lokalitách. Dalším strategickým cílem je minimalizace dlouhodobého bydlení v substandardních formách nebo v pobytových sociálních službách. Do roku 2020 je cílem navrátit 6 tisíc domácností do standardního bydlení a zajistit, aby na ubytovnách nebylo žádné dítě déle než 1 měsíc. Snížit by se měla rizika pádu osoby do sociálního vyloučení v důsledku předluženosti. V oblasti podpory rodin, sociálních služeb a sociální práce směřují cíle k podpoře výchovy dětí v přirozeném prostředí. V oblasti vzdělávání je důležité, aby se od předškolního až po terciální vzdělávání zvýšila účast a úspěšnost žáků ze sociálně vyloučených lokalit a tím rozšířit kompetence a kvalifikaci na trhu práce. V oblasti zaměstnanosti se soustředí cíle na dostupnou legální práci pro obyvatele sociálně vyloučených lokalit. Měly by vznikat vhodné nabídky pracovních míst a měla by být zajištěna motivace pro vstup na legální trh práce. Tím by mělo dojít ke snížení míry nezaměstnanosti. Novým tématem ve strategii je zdraví, které patří mezi významné problémy v sociálně vyloučených lokalitách. ASZ požaduje zavést aktivity v oblasti prevence a podpory

zdraví. V současné době je připravován akční plán, který by měl mít jasnou strukturu úkolů pro odpovědné instituce, které budou všechny strategické cíle realizovat.

A. Pechová vznesla dotaz, zda se akční plány již připravují a zda k jejich schválení budou přizvány jednotlivé resorty.

R. Soukupová uvedla, že bez resortů akční plán nemůže vzniknout. ASZ je od ledna tohoto roku financována z OP Zaměstnanost. Velký projekt na inkluzivní vzdělávání bude financován z operačního programu Věda, výzkum vzdělávání, ve kterém budou koordinátoři inkluze napomáhat obcím se začleňováním dětí ve vzdělání.

R. Köttnerová vznesla dotaz, zda koordinátoři inkluze budou pouze v lokalitách, kde ASZ působí.

R. Soukupová, že ASZ bude mít koordinátory inkluze primárně tam, kde působí. Lokalit je v současné době 37 a cílový stav je 70. V připravovaném akčním plánu má ASZ napomáhat všem obcím s rozšířenou působností, které mají na svém území sociálně vyloučenou lokalitu.

J. Balog vznesl dotaz, zda je stále věcný záměr vzniku zákona o ASZ.

R. Soukupová dodala, že věcný záměr zákona o ASZ ztratil na aktuálnosti. V legislativním plánu byl věcný záměr zákona o sociálním začleňování, do něž měla být včleněna role ASZ. Tento záměr byl však ministrem pro lidská práva, rovné příležitosti a legislativu stažen z legislativního plánu.

Tento bod programu neobsahoval návrh usnesení.

6. Informace o přípravě metodiky vyhodnocení a monitoringu Strategie romské integrace do roku 2020

M. Martínek uvedl, že Strategie romské integrace do roku 2020 byla přijata vládou ČR v únoru 2015. Evropskou komisí je považována jako předběžná podmínka pro Českou republiku při čerpání prostředků z ESIF, a to u OP VVV a IROP. Kancelář romské Rady připravila základní metodiku s indikátory pro vyhodnocování a monitoring romské integrace. Vycházelo se z opatření, která byla strategií romské integrace navržena. Navrženy budou k jednotlivým opatřením indikátory výstupu (přínos opatření) a výsledku (zaznamenání konkrétních posunů v terénu). Následně byly představeny jednotlivé oblasti zahrnuté do metodiky.

J. Uxa se dotázal, zda k této metodice proběhne meziresortní připomínkové řízení.

M. Martínek reagoval, že se v současné době vyjednává základní rámec dokumentu přímo s úředníky resortů, poté bude materiál zaslán ke konzultaci Evropské komisi. Následovat bude meziresortní připomínkové řízení.

Tento bod programu neobsahoval návrh usnesení.

Ján Balog

Předseda Výboru pro spolupráci se samosprávami

Přílohy

1. Prezentace Ministerstva vnitra k obecně závazným vyhláškám regulujícím oblast veřejného pořádku
2. Prezentace Kanceláře veřejného ochránce práv k obecně závazným vyhláškám regulujícím oblast veřejného pořádku

Zpracoval Bc. Jiří Svěrák